

امیر سخن، امام علی (ع):

## علم گنج بزرگی است که با خرج کردن تمام نمی شود.

### طرح جامع تدریس Course Plan

**عنوان درس:** مراقبت های ادغام یافته سلامت نوزادان و کودکان

**گروه فراگیر:** دانشجویان بهداشت عمومی پیوسته

**نیمسال:** اول ۱۴۰۶ - ۱۴۰۵

**روز برگزاری کلاس:** دوشنبه و سه شنبه

**مدرس:** دکتر مهدی مشکی

**تعداد واحد:** ۳ واحد نظری - ۱ واحد نظری

**ساعت کلاس:** ۱۴-۱۰ و ۸-۱۲

**هدف کلی درس:** آشنا کردن دانشجو با مفاهیم، رشد و تکامل، تغذیه، نیازها و مشکلات سلامت و بیماری کودکان در دوره های سنی مختلف از زمان تولد تا ۱۸ سالگی و کسب توانمندی انجام مداخلات لازم بر اساس برنامه های کشوری مرتبط با سلامت کودکان.

**اهداف اختصاصی:**

از دانشجو انتظار می رود در پایان این درس بتواند:

**الف) در مراقبت از نوزاد و کودک زیر هفت سال:**

\_ گام های لازم برای مراقبت، حمایت، آموزش و رشد و تکامل مطلوب کودک از دوره نوزادی تا زیر هفت سال را شرح دهد.

\_ غربالگری های لازم در چهارچوب دستورالعمل کشوری برای کودکان به ظاهر سالم را توضیح دهد.

**ب) در مواجهه با هر یک از علائم و خصوصیات شایع کودکان سالم و بیمار:**

\_ تعریف آن را بیان نماید.

\_ معاینات فیزیکی لازم برای رویکرد به آن را بر اساس دستورالعمل کشوری شرح دهد.

\_ گام های ضروری برای مدیریت مشکل کودک سالم و بیمار را بر اساس دستورالعمل کشوری شرح دهد.

**ج) در مورد بیماری های شایع و مهم کودکان:**

\_ تعریف و علائم بیماری را شرح دهد.

\_ مشکلات بیماران مبتلا به بیماری های مهم و شایع را توضیح دهد.

\_ روش های طبقه بندی و تشخیص بیماری را بر اساس دستورالعمل کشوری شرح دهد.

\_ مهم ترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر مراقبت و توانبخشی بیمار را بر اساس دستورالعمل کشوری

در حد مورد انتظار از مراقب سلامت توضیح دهد.

د) در مورد تغذیه با شیر مادر:

- \_ اهمیت و اصول تغذیه با شیر مادر را شرح دهد.
- \_ جنبه های مختلف مزایای تغذیه با شیر مادر را توضیح دهد.
- \_ آموزش های لازم برای تداوم شیردهی را شرح دهد.
- \_ چگونگی مدیریت مشکلات شیردهی را توضیح دهد.
- \_ چالش های شیردهی در نوزاد نارس را بررسی و آموزش های لازم را به مادر ارائه دهد.

شرح درس نظری:

در این درس با استفاده از آخرین دستورالعمل کشوری، نحوه ارائه مراقبت های مناسب جهت بهبود رشد و تکامل کودکان و مدیریت کودک بیمار آموزش داده می شود. همچنین بر آموزش به والدین برای بهبود تغذیه، رشد و تکامل کودکان تاکید می شود. این درس بر سه بخش مراقبت های ادغام یافته کودک سالم، مراقبت های ادغام یافته کودک بیمار و نیز تغذیه با شیر مادر اختصاص دارد.

شرح درس عملی:

در درس عملی، دانشجویان با برنامه های کشوری مراقبت های ادغام یافته کودک سالم ویژه غیر پزشک، مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال ویژه غیر پزشک و برنامه های کشوری ترویج تغذیه با شیر مادر آشنا خواهند شد و نحوه ثبت در نرم افزار مربوطه و تفسیر وضعیت به آن ها آموزش داده خواهد شد.

### طرح پیشگام تدریس

| جلسه    | تاریخ | موضوع                                                                                                                                    | اهداف کلی و جزئی جلسه                                       |
|---------|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| اول     |       | ارزشیابی آغازین، برقراری ارتباط و تعیین اهداف                                                                                            | آشنایی، تعیین اهداف، شرح وظایف و ارزیابی سطح علمی دانشجویان |
| دوم     |       | نوزاد طبیعی، ویژگیها و شاخصها                                                                                                            | طبق طرح درس روزانه                                          |
| سوم     |       | نوزاد نارس و سایر نوزادان آسیب پذیر (I.U.G.R-L.B.W) عوامل موثر در تولد آنها، راههای پیشگیری و مراقبتها                                   | طبق طرح درس روزانه                                          |
| چهارم   |       | میزان های مرگ نوزادان و کودکان، علل و عوامل موثر                                                                                         | طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده در جلسه اول) |
| پنجم    |       | آزمون تکوینی<br>تغذیه با شیر مادر، فواید شیر مادر، تغذیه مصنوعی و تغذیه تکمیلی؛ تفسیر نمودار رشد و ترسیم آن                              | طبق طرح درس روزانه                                          |
| ششم     |       | رشد و تکامل و عوامل موثر بر آن تا دوره پیش دبستانی                                                                                       | طبق طرح درس روزانه                                          |
| هفتم    |       | مراقبتهای بهداشتی و پایش تا دوره مدرسه؛ سوء تغذیه                                                                                        | طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده در جلسه اول) |
| هشتم    |       | واکسیناسیون و اجرای برنامه گسترش ایمن سازی                                                                                               | طبق طرح درس روزانه                                          |
| نهم     |       | ارزشیابی تکوینی (میان ترم)                                                                                                               |                                                             |
| دهم     |       | اهمیت سلامت کودکان و تأثیر آن بر جامعه؛ عوامل تهدید کننده سلامت و نشانه های بالینی مهم کودکان در مراحل مختلف کودکی با نگاهی بر رشد و نمو | طبق طرح درس روزانه                                          |
| یازدهم  |       | رشد و نمو و مسایل مربوط به آن                                                                                                            | طبق طرح درس روزانه                                          |
| دوازدهم |       | <b>TORCH</b>                                                                                                                             | طبق طرح درس روزانه                                          |
| سیزدهم  |       | ناهنجاری های شایع مادرزادی، بیماری های کروموزومی و ژنی                                                                                   | طبق طرح درس روزانه                                          |

|              |                                                                          |                                                             |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| چهاردهم      | ناهنجاری های شایع مادرزادی، بیماری های کروموزومی و ژنی                   | طبق طرح درس روزانه                                          |
| پانزدهم      | آپنه، تشنج، هیپوترمی، هیپرترمی نوزادی                                    | طبق طرح درس روزانه                                          |
| شانزدهم      | سپتی سمی، یرقان نوزادی                                                   | طبق طرح درس روزانه                                          |
| هفدهم        | شایعترین علل ابتلا، مرگ و میر و روند تغییرات آن در سالهای اخیر در کودکان | طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده در جلسه اول) |
| هجدهم        | عفونتهای دستگاه تنفسی فوقانی و تحتانی                                    | طبق طرح درس روزانه                                          |
| نوزدهم       | دستگاه ادراری                                                            | طبق طرح درس روزانه                                          |
| بیستم        | دستگاه گوارشی                                                            | طبق طرح درس روزانه                                          |
| بیست و یکم   | بیماری های بثوریت تب دار و CNS                                           | طبق طرح درس روزانه                                          |
| بیست و دوم   | بدخیمی ها و کم خونی های کودکان و مراقبتهای آن                            | طبق طرح درس روزانه (ارایه تکلیف کلاسی مشخص شده در جلسه اول) |
| بیست و سوم   | مسائل اجتماعی- روانی کودکان                                              | طبق طرح درس روزانه                                          |
| بیست و چهارم | سوانح، حوادث و مسمومیتهای دوره کودکی                                     | طبق طرح درس روزانه                                          |
| بیست و پنجم  | ارزشیابی تراکمی (پایانی)                                                 |                                                             |

### نکات قابل توجه دانشجویان

- ۱- ارزشیابی ها بصورت پرسش های چهار جوابی، جاخالی، صحیح-غلط و تشریحی است.
- ۲- حضور منظم و به موقع در ارزشیابی دانشجو تاثیر مثبت دارد.
- ۳- الگوی تدریس از نوع پیش سازمان دهنده و روش تدریس بصورت سخنرانی، تفکر انتقادی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی است.
- ۴- دانشجو باید با مطالعه قبلی و آمادگی در کلاس حاضر شده و در مباحث درسی شرکت فعال داشته باشد.
- ۵- ارایه سمینار کلاسی از مباحث درسی به صورت اختیاری طبق طرح درس که در ارزشیابی پایانی دانشجو لحاظ خواهد شد. همچنین دانشجویان موظف هستند درباره طرح مانا مطالب خود را تا نیمه نیمسال ارایه کنند.

### روش ارزشیابی دانشجو در دو بخش نظری و عملی

| ردیف | شرح فعالیت                                            | درصد | نمره |
|------|-------------------------------------------------------|------|------|
| ۱    | حضور منظم و شرکت فعال در مباحث علمی و فعالیت های عملی | ۱۰٪  | ۲    |
| ۲    | آزمون تکوینی (میان ترم برای بخش نظری)                 | ۲۰٪  | ۴    |
| ۳    | انجام تکالیف درسی و گزارش دهی                         | ۲۰٪  | ۴    |
| ۴    | پایش اجرای صحیح وظایف (برای بخش عملی)                 | ۲۰٪  | ۴    |
| ۵    | آزمون پایانی (در دو بخش نظری و عملی)                  | ۵۰٪  | ۱۰   |
|      | جمع                                                   | ۱۰۰٪ | ۲۰   |

### منابع

- ۱- ویلی و وانگ. درسنامه پرستاری کودکان (کودک سالم و بیمار). زیر نظر و ویراست سونیا آرزومانیاس، ترجمه ی مهناز شوقی و مهناز سنجری، تهران: نشر سمات، آخرین چاپ.
- ۲- وونگ. پرستاری کودکان (کودک بیمار). ترجمه مهناز شوقی و مهناز سنجری. تهران: نشر جامعه نگر، آخرین ویرایش و چاپ.
- ۳- دوگوهر مازیار. سری مرور سریع پرستاری کودکان. چاپ سوم، تهران: نشر جامعه نگر، ۱۳۹۹.
- ۴- پور موحد زهرا، دهقانی خدیجه. پرستاری بیماری های کودکان. تهران: نشر سبحان، آخرین ویرایش و چاپ.
- ۵- احمدی کامران. AOM اطفال. تهران: انتشارات فرهنگ فردا، آخرین ویرایش و چاپ.
- ۶- حاتمی حسین، رضوی سید منصور، افتخار اردبیلی حسن و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی، جلد ۲ و ۳، تهران: انتشارات ارجمند، آخرین ویرایش و چاپ.

۷- زنوزی آزاده. بهداشت مادر و کودک با رویکرد بهداشت باروری. تهران: نشر گلبان، آخرین ویرایش و چاپ

۸- پور موحد زهرا، دهقانی خدیجه. پرستاری بیماری های کودکان. تهران: نشر سبحان، آخرین ویرایش و چاپ.

۹- طلاچیان الهام و همکاران. راهنمای جامع مراقبت های ادغام یافته کودک سالم. تهران: وزارت بهداشت و درمان،

۱۳۹۳.

۱۰- باقیانی مقدم محمدحسین، وکیلی محمود. بهداشت مادر و کودک. تهران: انتشارات آثار سبحان، آخرین ویرایش و

چاپ.

۱۱- سایر منابع معرفی شده در کلاس.